

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Прес-реліз No. 17/112
ДЛЯ НЕГАЙНОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
4 квітня 2017 року

International Monetary Fund
Washington, D.C. 20431 USA

Рада Директорів МВФ завершила консультації 2016 року з Україною відповідно до Статті IV Статей Угод МВФ

3 квітня 2017 р. Рада виконавчих директорів Міжнародного валютного фонду (МВФ) завершила консультації¹ з Україною відповідно до Статті IV і закінчила третій перегляд економічної програми України в рамках механізму розширеного фінансування (див. [прес-реліз №17/111](#)).

Після серйозної кризи в 2014-2015 роках економіка відновила зростання - на 2,3 відсотка в 2016 році, а гнучкий обмінний курс і жорстка фіскальна та грошово-кредитна політика дозволили значно скоротити внутрішні і зовнішні дисбаланси. Дефіцит рахунку поточних операцій різко скоротився з більш ніж 9 відсотків ВВП у 2013 році до 3,6 відсотка ВВП у 2016 році, міжнародні резерви, які все ще залишаються на низькому рівні, подвоїлися до 15 мільярдів доларів США. Загальний фіскальний дефіцит (з урахуванням квазі-бюджетних збитків енергетичного сектора), що виріс до 10 відсотків ВВП в 2014 році, у 2016 році знизився до 2,3 відсотка ВВП завдяки суворому контролю за видатками і підвищенню тарифів на енергоносії до ринкового рівня. Темпи інфляції поступово скорочувалися з найвищого значення у 61 відсоток у квітні 2015 року до 12,4 відсотка на кінець 2016 року, у повній відповідності до цільового діапазону Національного банку України (НБУ).

Проте, поступ у просуванні структурних реформ був неоднозначним. На тлі істотних зрушень в енергетичному і фінансовому секторах спостерігався обмежений прогрес у реформуванні та приватизації державних підприємств, впровадженні земельної та пенсійної реформ, а також ефективній боротьбі з корупцією. Крім того, залишаються невирішеними важливі економічні проблеми. Зокрема, державний борг, який за прогнозами збільшиться майже до 90 відсотків ВВП в 2017 році, залишається на високому рівні для країни з ринковою економікою у процесі формування; міжнародні резерви, попри суттєве збільшення, як і раніше знаходяться на низькому рівні за будь-якими стандартами; фінансова система зберігає високий ступінь доларизації; кількість кредитів, за якими не виконуються зобов'язання, досягла рекордно високого рівня; а

¹ Згідно із Статтею IV Угоди МВФ, Міжнародний Валютний Фонд, як правило, щорічно, проводить двосторонні дискусії з країнами-членами. Група експертів Фонду відвідує країну, збирає економічну та фінансову інформацію та обговорює з посадовими особами питання економічного розвитку і політики країни. Після повернення до штаб-квартири Фонду, фахівці МВФ готують звіт, який складає основу для обговорення Радою Виконавчих Директорів

державний сектор є великим і неефективним, в той час як зростає тиск до збільшення державних видатків.

У найближчі роки міцність і довговічність відновлення вирішальною мірою залежатимуть від темпів і глибини структурних реформ. У 2017 році економічне зростання залишатиметься на рівні 2 відсотків через наслідки блокади в східній частині України, але, як очікується, досягне 3 відсотків у 2018 році після адаптації економіки і близько 3½-4 відсотків у середньостроковій перспективі за умови суттєвого прискорення впровадження критично важливих структурних реформ для поліпшення бізнес-середовища та залучення інвестицій, підвищення продуктивності і активізації участі у ринку праці. Інфляція, як очікується, буде поступово знижуватися до значення середньострокової цілі НБУ у 5 відсотків в найближчі роки зі зменшенням впливу разових факторів, збереженням жорсткої грошово-кредитної політики і зростанням довіри. Достатність міжнародних резервів, що вимірюється за допомогою комплексного індексу МВФ, як очікується, повинна бути досягнута до кінця 2018 року. Державний борг за прогнозами стане меншим за 70 відсотків ВВП до 2021 року за умови успішного завершення боргових операцій, збереження досягнутої на сьогоднішній день фіскальної консолідації і поступового збільшення темпів економічного зростання.

Оцінка Ради Директорів²

Виконавчі директори високо оцінили рішучі дії влади протягом останніх двох років, які привели до відновлення економічного зростання, різкого зниження інфляції, збільшення міжнародних резервів, а також скорочення дисбалансів в складних умовах. Директори визнали зусилля влади щодо вирішення низки хронічних проблем, в тому числі підвищення тарифів на газ і опалення, приборкання істотних бюджетних дефіцитів, очищення банківської системи і підтримки гнучкого обмінного курсу. Однак, деякі важливі структурні реформи впроваджуються дуже повільно, в той час як проблеми, що стоять перед Україною, залишаються складними. Директори підкреслили необхідність зміцнення досягнутого прогресу і пришвидшення впровадження критично важливих реформ в майбутньому. Директори отримали достатні запевнення від влади щодо її рішучості дати відповідь на ризики, що посилюються в контексті останніх на часі подій в країні.

Директори наголосили на необхідності прискорення реформ для поліпшення бізнес-середовища та залучення інвестицій. Вони підкреслили необхідність подальшого прогресу в приватизації, розвитку ринку землі та реформуванні великих державних підприємств. Директори вітали створення нових інститутів для боротьби з корупцією,

² На завершення дискусії, Директор-розпорядник як головуєчий на Раді підсумовує погляди виконавчих директорів, і цей підсумок надається владі відповідної країни. Детальніше про критерії узагальнення, що використовуються для підсумків, на <http://www.imf.org/external/np/sec/misc/qualifiers.htm>.

але настійно закликали владу до подальшого зміцнення цих інституцій і до створення незалежного антикорупційного суду з метою досягнення конкретних результатів для підтримки реформаторської програми, залучення інвестицій та активізації економічного зростання. Вони відзначили, що швидший поступ в цих областях має вирішальне значення для досягнення цілей програми і посилення економічного зростання, що є необхідною передумовою для підвищення рівня доходів і дозволить Україні наздогнати своїх сусідів по регіону. Пожвавлення структурних реформ є тим нагальнішим у світлі останніх на часі подій та пов'язаних з ними ризиків.

Директори привітали суттєве коригування фіскальної політики протягом останніх двох років. Вони підкреслили, що незмінна прихильність до фіскальної консолідації є необхідною для встановлення стійкого низхідного тренду показника державного боргу. Вони наголосили на важливості структурних фінансових реформ для забезпечення середньострокової стійкості. Вони також закликали владу до прийняти без подальшого зволікання всеосяжної пенсійної реформи, що включає, серед іншого, і збільшення ефективного пенсійного віку, для вирішення проблеми значного дефіциту пенсійного фонду та створення можливості для поліпшення пенсійного забезпечення. Вони також наголосили на необхідності стримувати зростання фонду оплати праці, покращити адміністрування доходів і просувати реформу системи державного управління, а також впровадити реформи у секторах охорони здоров'я та освіти.

Директори вітали рішення влади про націоналізацію найбільшого банку України для забезпечення фінансової стабільності. Вони рекомендували використовувати всі наявні засоби для забезпечення повернення кредитів з метою мінімізації витрат для платників податків. Директори підкреслили важливість забезпечення виконання всіма банками вимог до капіталу і нормативних вимог для підтримки суспільної довіри до банківської системи і зміцнення здатності банків підтримувати зростання. Вони також наголосили на необхідності вирішення проблеми високої частки кредитів, зобов'язання по яким не виконуються.

Директори погодилися з тим, що чіткий мандат і незалежність Національного банку України (НБУ) є ключовими факторами вражаючого прогресу в стримуванні інфляції і відновленні міжнародних резервів в умовах режиму гнучкого валютного курсу. Вони наголосили на важливості збереження сильної інституційної бази НБУ. Директори погодилися з тим, що подальше послаблення грошово-кредитної політики і адміністративних заходів повинно залежати від майбутнього прогресу в забезпеченні фінансової стабільності та збільшенні міжнародних резервів.

Директори привітали значну міжнародну фінансову та технічну підтримку, що надається Україні. Вони наголосили на важливості продовження зусиль щодо досягнення угоди про реструктуризацію боргу України, що утримується Росією,

відповідно до параметрів програми і політики кредитування МВФ в умовах заборгованості перед офіційними двосторонніми кредиторами.

Україна: основні економічні показники, 2014–2018 роки					
	2014	2015	2016	2017	2018
				Прогноз	Прогноз
Реальний сектор (зміни у відсотках, якщо не вказано інакше)					
Номінальний ВВП (млрд. грн.)	1,587	1,989	2,383	2,734	3,074
Реальний ВВП 1/	-6.6	-9.8	2.3	2.0	3.2
Складові росту реального ВВП					
Внутрішній попит	-13.3	-13.3	6.4	4.4	4.4
Чистий експорт	6.7	3.5	-4.1	-2.4	-1.2
Дефлятор ВВП	15.9	38.9	17.1	12.5	9.0
Споживчі ціни (в середньому за період)	12.1	48.7	13.9	11.5	9.5
Номінальна місячна заробітня плата (середня)	6.1	21.1	23.3	28.0	12.0
Рівень безробіття (за визначенням МОП, у відсотках)	9.3	9.1	8.8	9.0	8.7
Державні фінанси (у відсотках ВВП)					
Баланс загального державного сектору 2/	-4.5	-1.2	-2.2	-3.0	-2.5
Загальний баланс (включаючи баланс Нафтогазу)	-10.0	-2.2	-2.3	-3.0	-2.5
Державний та гарантований борг	70.3	79.3	81.2	89.8	85.3
Гроші та кредит (на кінець періоду, зміни у відсотках)					
Грошова маса	5.3	3.9	10.9	10.8	19.2
Кредити недержавному сектору	12.4	-1.0	-1.1	7.8	8.4
Ставка овернайт на міжбанківському ринку (у середньому за рік, у відсотках)I	12.2	21.5	16.9
Платіжний баланс (у відсотках ВВП)					
Баланс поточного рахунку	-4.2	-0.3	-3.6	-3.7	-3.0
Прямі іноземні інвестиції	0.2	3.3	3.6	1.7	2.5
Загальний зовнішній борг	95.4	130.0	123.8	127.4	126.3
Валові резерви (на кінець періоду, у млрд. дол. США)	7.5	13.3	15.5	21.8	29.5
У місяцях імпорту товарів та послуг на наступний рік	1.8	3.1	3.4	4.6	5.8
Відсоток відповідно до комплексної формули МВФ (з плаваючою точкою)	25.1	51.4	61.9	82.0	102.4
Обмінний курс					
Гривні до долара США (на кінець періоду)	15.8	24.0	27.2
Реальний ефективний обмінний курс (на основі дефлятора, зміни у відсотках)	-20.9	-11.2	0.2
Джерела: Уряд України та та прогнози експертів МВФ					
1/ Дані на основі СНР 2008, за винятком АР Крим та міста Севастополь.					
2/ Загальний державний сектор включає центральний та місцеві уряди, а також соціальні фонди.					